

hottaa tuota perussyytä, koska silloin voisimme helposti johtua vääraan.

Monet ehkä ovat ne syyt, joidenka seurauksena on naistenkoti syntynyt — käynyt välttämättömäksi — ja ne syyt ovat aina varmoja — otamme ja katsomme niitä likemmin.

Monet tytöistä täytyvät jo nuorina poisrua kodeistaan, ansaitsemaan itse leipänsä ja toimeentulonsa, koska isän sekä äidin työstä ei riitä turvaa kodin suojissa elämiseen edes siihen asti, että tyttönen ehtii tulla lapsuus-aikansa lopulle.

He lähtevät kotoaan vailla tietoja, vailla kokemusta ja joutuvat päälle päätteeksi vieraisiin oloihin, missä on vieras kieli ja vieras kansa tapoineen vaikuttamassa heidän elämäänsä siinä määrin, ettei suinkaan liene asemansa ilahduttava kenenkään mielestä.

Joutuvat nuoruusvuosiansa kovien kohtaloiden aallokkoon siksi, ettei ole pienintäkään hoivaa.... Heillä vielä teetetään kauheasti työtä — ja he tekevät. Heidät pakotetaan alistumaan törkeitten tekojen uhreiksi, koska he eivät voi kohtalolleen mitään. Ei ole edes paikkaa, minne mennä, kun ei ole yhteistä kotia, josta voisi toivoa valonsädetä. Ei kukaan hänestä mitään tiedä, hänet on vain jokin myynyt työhön, sen enempää tekemättä asian hyväksi.

Mihinkä turvautuu nuori tyttö, kokematon, jonka lapsenmieli on taipuvainen, kun lohtua eikä turvaa tiedä. Hän raataa varhaisesta aamusta iltamyöhäseen, häneltä riistetään nuoruuden voima, jopa kunniaakin, ilkeillä pyyteillä.... kaikkialla näyttää vieraalta ja oudolta; ei voi kadullakaan olla — siellä on vielä pahempi.

Kodin merkitys jo yksin järjestävänä laitoksena on suuri siihen nähden, että se auttaa työpaikkojen saannissa ilman kiskurihenkeä; että siellä tiedetään missä on se tai tuo paikka, jossa tytöt palvelevat — ja jos vääryyksiä tehdään, että kodista voidaan luoda auttava käsi hoivaamaan tarpeen tullen. Mutta yksin siinä ei ole kodin merkitys; se laajenee — se ulottuu paljon edemmäksi kuin tuo edellämäinittu taloudellinen ohjaus ja apu yhdessä voisivat kantaa, kun otamme lukuun toisenkinpuolen asiasta, josta yhdistettyinä edellämäinittuun vedämme kuvan kodille.

Tiedämmehän miten tutunomaiselta, jopa suloiselta, tuntuu seurustella kotoisen hengen eläyttämänä. On aivan välttämätöntä laskea joskus pois raskaan työn taakka ja iloita — vaikkapa se olkoonkin yksi pieni iltahetki vain. Sanokaapas mil-tä tuntuu kun ei saa tuntea koskaan kodin viihteyttä missään, ole aina toisen orja — iltahetkesikin....

Se ei ainoastaan riistä suloa hymyilystänne, silmistänne aurinkoista tulta ja otsatanne ihanaa älyn välkettä, mutta se riistää koko olemustanne. Elämä ilman kotoista iloa kalvaa ihmisen syöpätaudin tavoin hitaasti, mutta varmasti hantaa.... A-lat tuntea kiusaavaa outoutta — tuntuu kuin väsyttäisi ja sinä tunnet miten tahdotonta on kaik-

ki. Jos yrität hymyillä, tunnet vastahakoisuutta omassa itsessäsi.

Ennen niin suloinen hymykuoppa tulee esiin vailla suloista pehmeyttä, ja tuo ennen loistava, kaunis silmä, vain pikkusen, jos ollenkaan lähettää sydäntä lävistäviä säteitään tummien rip-sien syvistä varjoista — ja älyn leikkivä välke otsallasi tuntuu katoavan, jättäen vaan jällelle haihtumattomia juovia — mitkä eivät vuosikymmeniä olisi otsallesi uskaltaneet, kotoisen hengen elähdyttäessä sinua.

Olkoonpa vaikka naisten koti, niin se on sittenkin koti, jossa elät vapaa-aikoinasi... Tunnet miten vapautta uhkuvat vastaasi sen tarjoamat huoneistot. Koh-taat tovereitasi ja keskustele heille — he sinulle — ja vaikutelmat eivät mene jälkeä jättämättä. Te keskustellette kysymyksistä iltasilla, joista aina on paljon iloa, mutta vieläkin enemmän oppimista. Te vartutte ajattelemaan johdonmukaisesti, koska siitä riippuu asian tyimeen osuminen, jota pistettä lähestytään sillä, että yksi ja toinen

työllistä — ja silloin se puolestaan vastaakin kodin arvoa....

Se palauttaa voimaa ja virkeyttä, se innostaa, luo toimintahalua — sekä antaa suloa hymyilylle, aurinkoista tulta ja loistetta silmiin, notkeutta olemukselle — mutta ennen kaikkea se luo viisauden jalon leiman kaikkeen, missä tahansa te liikuttekin.... Eikö tämä ole sittenkin se, johon pyritään? Kyllä! Se on elämää.... ja elämisen vaisto jo käskää itse-kutakin ottamaan osansa siitä parhaansa mukaan.

Vielä jos katsomme liikettä osuustoiminnalliselta kannalta, niin löydämme sieltäkin hyöty-puolia. Kukaan ei väitä, että osuustoiminta olisi se ainoa tapa, jolla korjataan oloja, mutta kuka voisi väittää vastaan, etteikö se ole yksi käytettävissä olevia jalantiloja, joita voidaan käyttää tänäpäivänä, kun tahdomme vain tehokkaasti pitää puoli-amme luokkataistelussa kiskureita vastaan. Eikö se osiksi estä sitä painoa, minkä riistäjaluokka varmasti tulee asettamaan täydessä laajuudessaan jokaisen yksilön niskaan, ken ei ole järjes-

heidän etujaan polkevan osuustoiminnan alta, tällä tai tuolla peitettyllä laimpykälällä — jotka voivat näyttää vaarattomilta, vaan tarkemmin tutkittuna löydetäänkin kuolettava tikari käärittyinä ihanaan lainopilliseen harsoon.

Siis järjestymisen voimaksi työmailla — järjestymisen osuustoimintaan vaihtoon ja ostoon nähden tavaramarkkinoilla, sekä järjestymisen valtiolliseksi osuuskunnaksi, ojentamalla kättä työläiset toisilleen lähettäessä edustajia valtioiden lainlaati-jakuntiin, Yhdysvaltojen kongressiin, vieläpä pienimpäänkin kunnalliseen virastoon — ja ylimpään maan hallinnolliseen toimien, presidentin istuimelle. Kaikissa näissä tulee työläisten maistaa omaa osuuttaan, eikä uskoa, että heidän osansa on sama kuin riistäjien — niin jopa muodostuu sellainen osuuskunta, että se lukuunsa ja voimaansa nähden kykenee nujertamaan kaiken osuuden porvareita yhteiskunnassa ja takaa heille osuuden, ei enää riistäjinä, vaan työläisinä.

Tämä riittänee viittauksena osuustoimintaan, ja siitä saa kehittää edelleen ken tahtoo, mutta tässä on vielä muutama sana sanottava "Naisten osuuskodin" puolesta.... Jos se kerran pystyy vaikkapa vain takaamaan paremmat olot, kunnollisemman ruuan ja terveellisemmän seurapöydän kuin jokin yksityisen ahdas asunto, jossa ahdetaan pienille tiloille kymmeniä ihmisiä — ja kiskotaan ruuasta voittoa, antamalla halvinta syötäväksi, että tulot ovat isommat, niin mikseikäs naisten oma koti ole sinänsä jo paljon parempi, missä voittoa ei kiskota, ruoka ja asunto on puhdasta, kuin myöskin halvempaa mitä kukaan yksityinen voisi tarjota pitämässään ruokalassa — jos heidän täytyisi antaa yhtä hyvä ravinto kuin Naisten Osuuskoti jo tänäpäivänä asujilleen voi taata.

Naiset, te olette siltäkin näyttäneet, mitä yhdistettyinä voidaan aikaansaada! Nostakaa kottinne, esimerkiksi, kelpaavaksi, joka voi heittää hyötyä ja valoa asujilleen.... Vieläpä ympäristönsäkin!

NAISET MEXICOSSA

Kirj. M. C. Rolland.

Surullinen on se historian lehti, joka kertoo naisten asemasta latinalais-amerikalaisissa maissa.

Jos ne olosuhteet ovat sääliä herättäviä, mihin alkusukkaat joutuivat kun espanjalaiset heidät valloittivat ja saattoivat heidät uskonnon vainojen alaiseiksi ja sittenkin orjitetuiksi aatelisvallan alla, jos tämän ajan historia on sääliä ja kauhua herättäviä, niin mitä voidaankaan sanoa naisten asemasta näissä maissa, naisen, jota katkeran i-vallisesti sanotaan "luonnon heran seuraveriksi".

Yleisesti puhuen, tietää jokainen, että kaikkialla maailmassa on ihmiskunnan edistyskulussa nainen seurannut lähellä miehen askelissa oikeuksiensa puolesta taistellen ja oikeuksiaan valloittanut; mutta meidän täytyy ensin

(Jatkoo kymmenennellä sivulla)

MINÄ IHAILEN

Kirj. Regina H—s.

Minä ihailen miestä, min sielussa
On tulta ja tunnetta syvää,
Joka uhmaten taistella uskaltaa
Puolest' aattemme suuren ja hyvän.

Minä ihailen miestä rohkeaa,
Joka sääliä säiläänsä käyttää,
Ja sorron yössäkin ymmärtää
Valon soitua veljilleen näyttää!

Luokkatietoista miestä mä ihailen,
Jok' katseensa korkeella kantaa,
Sekä orjasiskoilleen sorretuille
Myös arvon ja kunnian antaa.

Minä ihailen miestä, min sielussa
On tulta ja tunnetta syvää,
Jok' elämän-loastakin eroittaa
Ees koettaa kauniin ja hyvän.

Minä miestä raitista ihailen,
Jok' ei kapakan liassa viihdy,
Vaan järkensä selvänä säilyttää,
Eikä narrien laumahan liity.

tietävät tämän tai tuon syyn johtavan siihen taikka tähän vissiin seikkaan.

Useasti syntyy vielä erittäin hauskaa. Jokunen asettuu tietäen ja tahtoen kysymyksen kiihottajaksi — vastaan — jolloin lyö-dään sanoissa iloista kuperkeikkaa. Nauru on silloin suuri lahja, joka sinänsä tekee luonteen alakuloisuuteen ja kökö olemuksenkin suurta muutosta.... Po-jat — jotka eivät niin vain py-sy poissa kodista — sekaantuvat keskusteluihin ja yrittävät kiertää kysymystä vinoon, jolloin syntyy oikea aivoja virkistävä keskustelu-päivi....

"Iikka" — jos on varustautu-maton — pian tuntee miten "Kaisu" taitavasti pykäisi maata pois jalkojen alta, jolloin "Iikka" joutuuikin tunnustelemaan tyh-jää ilmaa kaikkien iloksi — jos-kus päinvastoinkin.

Tämän tapaan käypä keskus-telu on tosi-hauskaa sekä hyö-

tyntyn joukkona seisomaan vast-taan sen murhaavaa terää.

Kyllä! — Tähän ei voi toisin vastata.... mutta samalla sen tulee perustella, että jokainen pääsee itse siitä asiaa eteenpäin harkitsemaan.

Sanomine esimerkin vuoksi, et-tä talonpojat käsittävät välikät-ten hyödyttömyyden ja pystyt-tävät kaupunkeihin omat maan-tuotekauppansa, niin ostaja saa halvemmalla tavaraansa — ja talonpoika saa tavarastaan korke-amman hinnan; miksi? — Jaa — tuotannosta irrallaan ollut väli-käsi oli osuustoiminnan avulla jätetty syrjään. Tämä on pieni esimerkki, mutta sille täytyy kui-tenkin noutaa tueksi esimerkiksi toiseltakin puolelta — valtiollis-ten tapahtumien joukosta. Jos emme ole tarkekoja valtiotaidos-sa, niin voimme osuustoimin-taankin nähden pettyä, sillä pää-omaluokka pian ovelien lakiensa avulla kaivaisi maaperän pois.